

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om avgift som för 1995 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag stiftas genom vilken principen om s.k. totalt kostnadsansvar genomförs även 1995 inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen på samma sätt som 1994. Principen innebär att en avgift om sammanlagt 330 milj. mk skall uppbäras hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalter-

na samt hos lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1995 och gälla 1995.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Det totala kostnadsansvaret i fråga om sjukvårdskostnaderna inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen genomfördes år 1993 genom en lag om avgift som för 1993 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (1645/92). Genom lagen uppbärs en avgift om sammanlagt 330 milj. mk hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna. Av statsekonomiska skäl styrdes avgiften till folkpensionsanstalten för att minska den statliga garantianandel i folkpensionsfonden som avses i 59 § 2 mom. folkpensionslagen. Genom lagen om avgift som för 1994 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (1101/93) uppbärs en lika stor avgift också innevarande år, varvid olycksfallsförsäkringsanstalternas andel av avgiften är 152 milj. mk och trafikförsäkringsanstalternas andel 160 milj. mk. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt står för 18 milj. mk.

Utredningen av möjligheterna att skapa ett permanent system för genomförandet av principen om totalt kostnadsansvar inom försäkringssystemen pågår fortfarande. Det är också

av statsekonomiska skäl nödvändigt att förlänga det temporära betalningssystemet för tryggande av folkpensionsanstaltens finansiering. Det föreslås därför att systemet skall förlängas att gälla även 1995. Hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna uppbärs därför även för 1995 en avgift om sammanlagt 330 milj. mk. Beloppet uppskattas motsvara vårdkostnaderna för de patienter inom den offentliga hälso- och sjukvården som berörs av olycksfalls- och trafikförsäkringsersättningen, sedan dessa kostnader minskats med klientavgifterna.

Det föreslås att avgiften skall fördelas mellan försäkringssystemen i proportion till de uppskattade premieinkomsterna för olycksfalls- och trafikförsäkringen och de med arbetarskyddsutgifterna minskade totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring år 1995. Som försäkringspremieinkomster räknas premieinkomsten av andra än de frivilliga olycksfallsförsäkringar som avses i 57 § lagen om olycksfallsförsäkring och premieinkomsten av den obligatoriska trafikförsäkringen.

Enligt uppskattning kommer försäkringspremieinkomsten för olycksfallsförsäkringen att

stiga 1995; den väntas uppgå till ca 1 780 milj. mk. I stället antas premieinkomsten för trafikförsäkringen minska ytterligare och utgöra ca 1 500 milj. mk. Också de med arbetarskyddsutgifterna minskade totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring väntas minska jämfört med detta år. De kommer att utgöra ca 178 milj. mk utan den ökning som denna avgift medför. På grund av detta stiger olycksfallsförsäkringssystemets andel av avgiften, medan andelarna för trafikförsäkringssystemet och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringssystem sjunker jämfört med innevarande år. Enligt den uppskattade fördelningen av premieinkomsterna står olycksfallsförsäkringsanstalterna för 170 milj. mk av den avgift som uppbärs för 1995, medan trafikförsäkringsanstalterna står för 143 milj. mk och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring för 17 milj. mk.

Försäkringsanstalterna skall enligt förslaget kalendermånadsvis betala förskott på avgiften under år 1995. Inom försäkringssystemen fördelas betalningsskyldigheten mellan försäkringsanstalterna enligt premieinkomstfördelningen för 1993. Förskotten utjämnas senare inom försäkringssystemen så att de motsvarar försäkringsanstalternas slutliga premieinkomstfördelning för 1995 när de slutliga premieinkomsterna har fastställts. I fråga om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall förskottet motsvara anstaltens slutliga andel av avgiften.

Enligt den föreslagna lagen kan den utgiftsökning som avgiften åsamkar försäkringsanstalterna 1995 och senare inkluderas i premiera för den obligatoriska olycksfalls- och trafikförsäkringen, vilka social- och hälsovårdsministeriet fastställer, samt hänförs till totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Den föreslagna avgiften gäller också utländska försäkringsbolag som år 1995 driver i denna lag avsedd försäkringsverksamhet i Finland. Vid social- och hälsovårdsministeriet bereds som bäst en regeringsproposition, genom vilken trafikförsäkringslagen med anledning av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 anpassas till det s.k. tredje skadeförsäkringsdirektivet (92/49/EEG). Genom direktivet genomförs den inre marknaden för försäkringstjänster i fråga om skadeförsäkringar. Efter lagändringen får social- och hälsovårdsministeriet inte längre fastställa trafikförsäkringspremierna. Försäkringsanstalterna

kan emellertid utan hinder av den lag som här föreslås via trafikförsäkringspremierna fortsätta att hos försäkringstagarna uppbära den utgift som denna avgift föranleder.

2. Propositionens verkningar

Med anledning av propositionen får staten från olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen 330 milj. mk som täcker statens garantiandel i folkpensionsfonden.

Enligt 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (975/93) deltar staten och lantbruksföretagarna i finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring så att den direkta andelen för vardera är 33,8 % av totalkostnaderna för försäkringen. Dessutom deltar staten indirekt i kostnaderna för grundskyddsandelen i lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring genom finansiering enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, folkpensionslagen, sjukförsäkringslagen och familjepensionslagen. Grundskyddsandelen utgör 32,3 % av totalkostnaderna. Den föreslagna avgiften innebär därmed också att statens kostnader ökar genom finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring.

Statens indirekta kostnadsandel, som bildas genom grundskyddsandelen, uppskattas 1995 till 5,9 % av totalkostnaderna. Genom finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring föranleder den föreslagna avgiften därmed staten en utgiftsökning om sammanlagt ca 6,8 milj. mk år 1995. Statens direkta andel av beloppet är ca 5,7 milj. mk och resten en indirekt andel, grundskyddsandelen.

I olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen överförs kostnadsökningen på försäkringspremierna. Inverkan på olycksfallsförsäkringspremierna och trafikförsäkringspremierna är ca 10 %. Av den avgiftsandel som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring står för skall omkring en tredjedel, uppskattningsvis 6 milj. mk, täckas med de försäkrades försäkringspremier. Denna andel motsvarar de försäkrades andel av finansieringen av totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avses bli behandlad i samband med den.

3. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid

social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, trafikförsäkringscentralen och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995 och gälla den avgift som skall betalas för 1995.

5. Lagstiftningsordning

Vid behandlingen av regeringens proposition

med förslag till lag om avgift som för 1993 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (RP 248/1992 rd) ansåg riksdagens grundlagsutskott i sitt utlåtande av den 12 november 1992 (GrUU 22/1992 rd) att lagförslaget kunde behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen stadgar. Då avsikten med detta förslag är att ett motsvarande system skall stadgas att gälla år 1995, kan lagförslaget behandlas i den ordning som det nämnda stadgandet i riksdagsordningen förutsätter.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om avgift som för 1995 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

De försäkringsanstalter som har rätt att i Finland bevilja försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) och trafikförsäkringslagen (279/59) samt den i 2 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) avsedda lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall så som stadgas nedan för att minska statens andel enligt 59 § 2 mom. folkpensionslagen 1995 till folkpensionsanstalten betala en avgift som uppgår till inalles 330 miljoner mark. Detta belopp fördelar sig så att de försäkringsanstalter som beviljar olycksfallsförsäkringar står för en andel av 170 miljoner mark och de försäkringsanstalter som beviljar trafikförsäkringar för en andel av 143 miljoner mark. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt står för en andel av 17 miljoner mark.

2 §

Den i 1 § stadgade avgiftsandelen för olycksfallsförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter på basis av de i lagen om olycksfallsförsäkring avsedda försäkringarna, med undantag av försäkringar som avses i lagens 57 §, varvid andelen står i proportion till de försäkringspremieinkomster som fastställts genom bokslutet för 1995. Avgiften för trafik-

försäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter i proportion till de premieinkomster för trafikförsäkringen som fastställts genom bokslutet för 1995. Den i 1 § stadgade avgiftsandelen för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är slutlig.

3 §

Utan hinder av 35 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen och 13 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, kan den utgiftsökning som denna lag åsamkar försäkringsanstalterna 1995 och därefter inkluderas i försäkringspremiegrunderna för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och för trafikförsäkringen samt hänföras till totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare.

På den premieinkomstökning som följer av denna lag uppbärs dock inte försäkringspremieskatt enligt lagen om skatt på vissa försäkringspremier (664/66), premie för främjande av trafiksäkerheten enligt trafikförsäkringslagen, premie för främjande av arbetarskydd enligt 35 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, ej heller premie enligt sist nämnda lags 58 § och 60 § 5 mom., och inte kostnader som avses i 2 § lagen om bindande av vissa skadestånd för olycksfall vid lönenivån (957/71) eller premier

enligt 12 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91). Ej heller beaktas den avgift som avses i denna lag vid fastställandet av de utgifter för skydd i arbetet som anges i 14 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

4 §

Olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna är skyldiga att kalendermånadsvis betala förskott på den avgift som avses i 1 §. Förskottet utgör varje kalendermånad 1/12 av de belopp som försäkringsanstalterna skall betala enligt 1 §. Förskottet fördelar sig mellan olycksfallsförsäkringsanstalterna och mellan trafikförsäkringsanstalterna i proportion till de försäkringspremieinkomster som genom bokslutet för 1993 har fastställts för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och för trafikförsäkringen.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall kalendermånadsvis i förskott betala 1/12 av det belopp som fastställts i 1 §.

Försäkringsanstalterna skall senast den 15 dagen i varje kalendermånad betala förskott på premieinkomsten för olycksfallsförsäkringen till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund r.f. och på premieinkomsten för trafikförsäkringen till trafikförsäkringscentralen. Social- och hälsovårdsministeriet förmedlar avgifterna till folkpensionsanstalten. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att då det förmedlar

det i 1 § stadgade beloppet till folkpensionsanstalten debitera Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund r.f.:s och trafikförsäkringscentralens konton på ett belopp som motsvarar de betalda förskotten.

5 §

De avgiftsandelar som de i 4 § 1 mom. avsedda olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna har betalt i förskott justeras att motsvara den i 2 § stadgade fördelningen av avgiftsandelarna efter det att 1995 års försäkringspremieinkomster för olycksfalls- och trafikförsäkringen har fastställts genom bokslut.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer för varje försäkringsanstalt förskottet samt den slutgiltiga avgiftsandelen. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund r.f. och trafikförsäkringscentralen sköter uppbörderna av de slutliga avgiftsandelarna enligt 1 mom. samt redovisningen av dessa till försäkringsanstalterna.

6 §

Närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag meddelas vid behov av social- och hälsovårdsministeriet.

7 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. Lagen gäller avgiften för 1995.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 16 september 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Anneli Jäätteenmäki*